

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบรมราชาบาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการเสด็จพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2504 มีความว่า "การดำเนินชีวิตโดยใช้วิชาการอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ จะต้องอาศัยความรู้รอบตัวและหลักศีลธรรมประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ดีแต่ขาดความซื่อสัตย์ นำความรู้ไปใช้ในทางมิชอบ ก็เท่ากับเป็นบุคคลที่เป็นภัยแก่สังคมของมนุษย์" จากพระบรมราชาบาทนี้ แสดงให้เห็นถึงหลักในการดำเนินชีวิตของผู้มีความรู้หรือผู้นำที่ดี จะต้องใช้ทั้งความรู้และศีลธรรมในการดำเนินชีวิต ซึ่งทุกยุคทุกสมัยศีลธรรมก็ยังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2542) เช่นเดียวกับพระราชดำรัสในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 23 พฤษภาคม พุทธศักราช 2496 ที่ว่า ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจงมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะคุณธรรมอันนี้เป็นมูลฐานอันสำคัญที่จะยังความเจริญและความปึกแผ่นแก่สังคม เป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคีกลมเกลียว ความซื่อสัตย์ที่ หมายถึง ความสุจริตซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มิเจตนาบริสุทธิ์ไม่เอารัดเอาเปรียบ โดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจอยู่ในมือก็ให้ใช้อำนาจให้อยู่ในความเป็นธรรม ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นรากฐานจำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่ควรจะได้รับ การปลูกฝัง โดยเฉพาะผู้นำควรจะมีคุณสมบัติและมีความตระหนักในเรื่องนี้เป็นสำคัญ (กฤษฎา พันธุ์วานิช, 2550)

ผู้นำที่ดีควรมีจริยธรรมและธรรมะในใจ การเป็นผู้นำหรือผู้บริหารนั้นเป็นตำแหน่งหน้าที่ที่ผู้บริหารองค์กรจะต้องตระหนักถึงความสำเร็จขององค์กรควบคู่ไปกับการทำองค์กรให้เป็นเลิศทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้องค์กรเป็นที่ไว้วางใจของผู้รับบริการและทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้บ้าง หากผู้นำสามารถทำองค์กรให้เป็นเลิศทั้งทางด้านธุรกิจและเป็นเลิศในด้านคุณธรรมแล้ว ก็จะนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จได้ไม่ยาก หากแต่ความยากก็คือผู้บริหารควรมีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป็นองค์กรที่ดีได้ ผู้นำต้องมองโลกในแง่บวกและมีจริยธรรม (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2548) คนที่จะเป็นซีอีโอหรือผู้นำทางโลกคุณสมบัติที่สำคัญประการแรกคือ จะต้องเป็นคนที่มีมุมมอง มองโลกเป็น มองโลกให้ถูก และมองโลกในเชิงบวกก็จะเป็นจุดเริ่มต้นที่นำไปสู่การประสบความสำเร็จ หรือหากมองโลกในภาพลบก็จะทำให้ไม่มีกำลังใจในการทำงาน ยากที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ นอกจากการ

เป็นผู้นำจะต้องมองโลกให้เป็นแล้ว คนที่จะเป็นผู้นำนั้นจะต้องมีจริยธรรม เพราะคนมักจะรักตัวเองมากกว่าสังคม จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ และเกิดความเห็นแก่ตัว ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสจึงทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองไม่ว่าจะถูกหรือไม่ถูกก็ตาม เช่น การโกง ก็เพราะไม่มีจริยธรรม นอกจากนี้ผู้นำจะต้องมีความคิดและความรับผิดชอบทั้งต่อสังคมและรับผิดชอบต่อสิ่งที่พูดด้วย จะต้องใฝ่รู้และรู้จริงเสมอ รวมถึงจะต้องเป็นคนที่เปิดใจและรับฟังผู้อื่นเพื่อพัฒนาตัวเอง (วิกิกรม กรมดิษฐ์, 2550) เช่นเดียวกับพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ได้บรรยายหัวข้อการเสริมสร้างการเป็นผู้นำ ด้วยหลักคุณธรรมและความเสียสละให้กับทหาร ข้าราชการพลเรือนโดยมีใจความว่า คนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือเป็นผู้บังคับบัญชาคนเป็นผู้กำหนดแนวทางให้กับหน่วยนั้น องค์กรนั้น ถ้าไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม ทุกอย่างก็ล้มเหลวหมด (สุวัณน์ ทองธนากุล, 2549) ฉะนั้นจากแนวความคิดนี้ ผู้บริหารต้องบริหารงานที่อยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารจัดการสถานศึกษาหรือองค์กรทางการศึกษานั้น ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ถือเป็นหลักใหญ่คือ การมีผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม พฤติกรรมด้านจริยธรรมในการบริหารจัดการคือ พฤติกรรมที่ไม่ใช่เพียงแต่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังคงเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องภายในกรอบของคุณธรรมและจริยธรรมที่บุคคลในสังคมโดยทั่วไปยอมรับได้ นอกจากนี้คุณธรรมและจริยธรรมนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะสร้างศรัทธา ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ ทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนในองค์กรเกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำ (สุภัททา พิณทะแพทย์, 2548, 30) ผู้บริหารที่บริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะต้องมีภาวะผู้นำ การเป็นผู้นำที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมนั้นคือตัวผู้นำจะต้องมีมาตรฐานด้านจริยธรรม (Ethical standards) และต้องประพฤติปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ การแสดงออกในความเป็นผู้รักความเป็นธรรมและความยุติธรรม การมีพฤติกรรมของผู้ที่มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นตามแนวคิดของกรีนฟิลด์ (Greenfield, 1991) ระบุว่าสังคมมีความคาดหวังด้านจริยธรรมจากผู้บริหาร เช่น โรงเรียนต้องเป็นสถาบันแห่งศีลธรรม (Moral institute) ที่ช่วยกำหนดปทัสถานของสังคม (Social norm) ผู้บริหารต้องเป็นต้นแบบ ด้านศีลธรรม (Moral agent) การตัดสินใจเรื่องใดๆ ของผู้บริหารต้องอยู่บนเหตุผล ค่านิยมทางศีลธรรม (Moral value) เป็นหลักมากกว่าหลักการอื่นใด และการบริหารโรงเรียนจะต้องยึดหลักการทุ่มเทเพื่อให้เกิดบรรยากาศให้นักเรียนได้เจริญงอกงาม ได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เก่งดี และมีความสุข

ทศพิธราชธรรม คือ จริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรมประจำพระองค์หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชน ทศพิธราชธรรมทั้ง 10 ข้อ ทาน คือ การให้ การเสียสละ การให้น้ำใจ สีล คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้ง กาย วาจา ใจ ให้ปราศจากโทษ บริจาค คือ การเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อความสุขส่วนรวม ความซื่อตรง คือ ความซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครอง ดำรงอยู่ในสัจย์สุจริต ความอ่อนโยน คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส ความเพียร คือ ความอดสาหะในการปฏิบัติงาน โดยปราศจากความเกียจคร้าน ความไม่โกรธ คือ ไม่มุ่งร้ายผู้อื่น แม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล ความไม่เบียดเบียน คือ การไม่ก่อกวนหรือเบียดเบียนผู้อื่นความอดทน คือ การรักษาอาการ กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย การอดทนต่อสิ่งทั้งปวง ความยุติธรรม คือ ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เทียงธรรมเป็นหลัก ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรยึดเป็นหลักในการใช้อำนาจหน้าที่ซึ่งก็คือหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมในปัจจุบัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน การเอารัดเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า (จรัญ ภักดีธนากุล, 2550) และเป็นการแสดงถึงความมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในการนำหลักธรรมมาใช้ในการปกครองและการบริหารงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จทั้งการบริหารบุคคลและการบริหารงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 255 โรงเรียน เป็นเขตพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงกำลังคนในองค์กร ทั้งครูผู้สอนและผู้บริหาร ในองค์กรมีคนต่างวัยทำงานด้วยกันหลายรุ่น โดยเฉพาะผู้บริหารจะมีคนรุ่นใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารแทนผู้บริหารรุ่นเก่าที่เกษียณอายุไปมากขึ้นผู้บริหารรุ่นใหม่จะต้องบริหารกำลังคนในองค์กรที่มีความแตกต่างในช่วงอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งผู้บริหารต้องรู้จักดึงจุดแข็งและศักยภาพของคนแต่ละวัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล, 2548) และสิ่งที่สำคัญก็คือ ผู้บริหารจะต้องนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารองค์กรประสบความสำเร็จ ตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยเป็นผู้ที่อยู่ในสายงานบริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช มีความสนใจอย่างยิ่งที่จะทำการวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยใช้ทศพิธราชธรรม และสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อปรับปรุงและแก้ไของค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

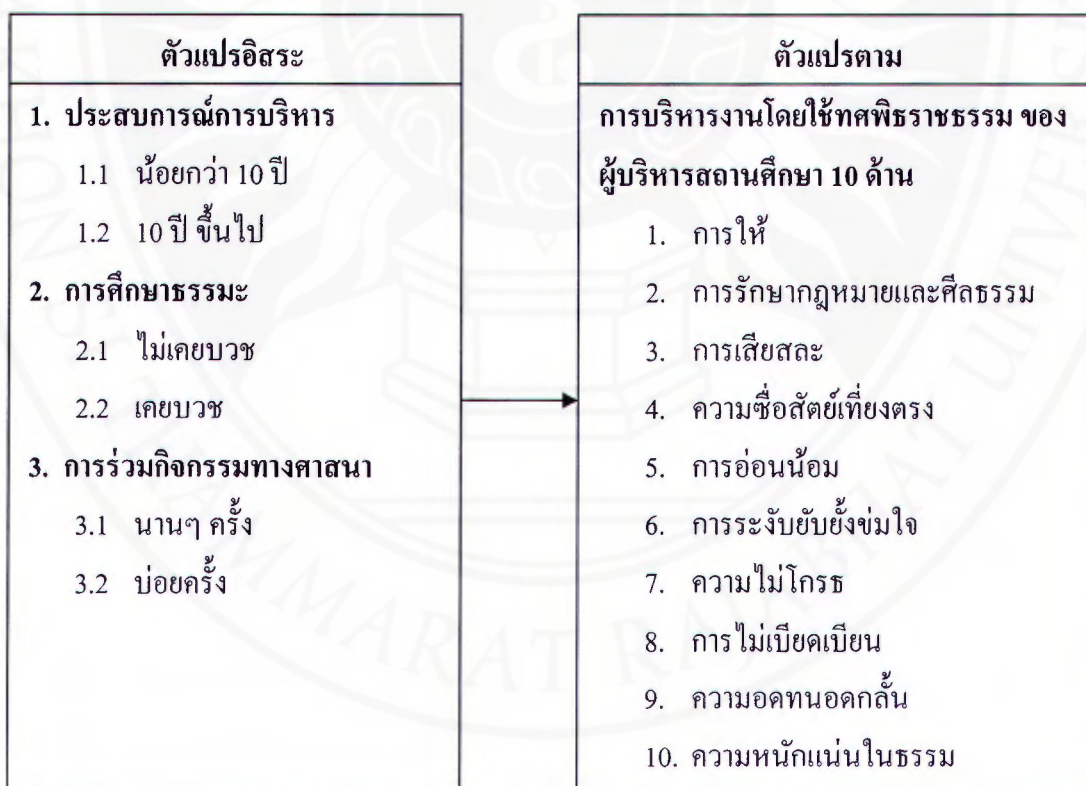
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพบริหาร การศึกษาฯ และการร่วมกิจกรรมทางศาสนา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้แนวคิดหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดตามทศพิธราชธรรมหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ธรรมสำหรับพระราชา แต่ประชาชนพสกนิกรทั้งหลาย ก็สามารถนำมาเป็นหลักปฏิบัติได้ ทศพิธราชธรรมจึงเป็นธรรมที่เป็นหลักสำหรับผู้ปกครองระดับ (เหม ทองชัย, 2550) ในด้านขอบข่ายดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์บริหารแตกต่างกัน มีการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรม ไม่แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ที่เคยบวชมาก่อนและไม่เคยบวช มีการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรม ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยร่วม มีการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรม ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษากัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 255 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 154 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 608) และการใช้สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ ต่อมาสุ่มตัวอย่างทุกชั้นภูมิโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิโดยคำนวณสัดส่วนระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับขนาดของจำนวนประชากรของแต่ละชั้นภูมิ

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยยึดตามทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นธรรมสำหรับพระมหากษัตริย์ จะใช้เป็นหลักในการปกครองเหล่าพสกนิกร แต่หลักทศพิธราชธรรมก็สามารถประยุกต์ใช้สำหรับผู้นำโดยทั่วไป ซึ่งเป็นหลักสำหรับผู้นำที่มีมา

แล้วแต่เดิมในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ชุมชน หรือสังคมระดับประเทศชาติ ควรนำเอาทศพิธราชธรรมมาใช้ในการนำการปกครอง (เหม ทองชัย, 2550) ในด้านขอบข่าย ดังนี้

- 2.1 การให้
- 2.2 การรักษากฎและศีลธรรม
- 2.3 การเสียสละ
- 2.4 ความซื่อสัตย์เที่ยงตรง
- 2.5 การอ่อนน้อม
- 2.6 การระงับยับยั้งข่มใจ
- 2.7 ความไม่โกรธ
- 2.8 การไม่เบียดเบียน
- 2.9 ความอดทนอดกลั้น
- 2.10 ความหนักแน่นในธรรม

3. ขอบเขตของตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 ประสบการณ์บริหาร คือ น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป
- 3.1.2 การศึกษาธรรมะ คือ ไม่เคยบวช และเคยบวช
- 3.1.3 การร่วมกิจกรรมทางศาสนา คือ นานๆ ครั้ง บ่อยครั้ง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงาน โดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้ง 10 ด้าน โดยยึดตามทศพิธราชธรรม ซึ่งเป็นธรรมสำหรับพระมหากษัตริย์ ที่สามารถประยุกต์ใช้สำหรับผู้นำโดยทั่วไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ การควบคุม และการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

2. การบริหารงานโดยใช้ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การนำหลักธรรมจากทศพิธราชธรรมมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานขององค์กร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง การแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

5. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อการให้ หมายถึง ให้การนิเทศแก่ครู ให้ของที่ระลึกในวาระต่างๆ ให้กำลังใจ รู้สึกยินดีด้วยความจริงใจเมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาได้มี โชคลาภ และให้ความช่วยเหลือ นอกเหนือหน้าที่แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเสมอภาค

6. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อการรักษากฎและศีลธรรม หมายถึง รักษากฎระเบียบด้วยความเคร่งครัด ครอบงำอยู่ในหลักเบญจศีลเบญจธรรม ละอายแก่ใจในการกระทำความผิด ปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และไม่เลือกปฏิบัติเบญจศีลเบญจธรรมเป็นบางข้อ

7. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อการเสียสละ หมายถึง บริจาคทรัพย์ส่วนตัวให้สถานศึกษามีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ร่วมงาน เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อความสุขของส่วนรวม เสียสละประโยชน์ส่วนตัวอันควรมีควรได้ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เสียสละและทุ่มเทเวลาในการปฏิบัติหน้าที่

8. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อความซื่อสัตย์เที่ยงตรง หมายถึง มีความซื่อสัตย์เที่ยงตรงต่อตนเอง มีความซื่อสัตย์เที่ยงตรงต่อผู้ร่วมงาน มีความซื่อสัตย์เที่ยงตรงต่อการทำงานหน้าที่ มีความซื่อสัตย์เที่ยงตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์เที่ยงตรงต่อความเที่ยงธรรมที่มีอยู่

9. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อการอ่อนน้อม หมายถึง อ่อนน้อมต่อผู้อาวุโสกว่า อ่อนโยนต่อผู้เสมอกันและต่ำกว่า วางตนสม่ำเสมอไม่กระด้าง ไม่ดูหมิ่นหยามเหยียดผู้อื่น ไม่หลงตนเอง ไม่ถือดีดั่ง ไม่เถรตรง

10. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อการระงับยับยั้งข่มใจ หมายถึง รักษาความตั้งใจ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดี มีความอดทนอดกลั้นและอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด รู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์จนเกิดผลดีต่อตำแหน่งหน้าที่

11. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อความไม่โกรธ หมายถึง เป็นคนรู้จักระงับและควบคุมอารมณ์เป็นคนไม่เอาแต่ใจตนเองเป็นใหญ่ ไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยอารมณ์ขาดเหตุผล มีอุปนิสัยเป็นคนใจกว้าง ไม่ผูกใจเจ็บกับผู้ร่วมงาน มีอุปนิสัยระมัดระวังใจตนเองไม่เป็นคนขี้โกรธ

12. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อการไม่เบียดเบียน หมายถึง ไม่ข่มเหงรังแกใคร ไม่บีบบังคับใครให้เดือดร้อน ไม่ละเมิดสิทธิอันพึงมีพึงได้ของใครๆ ตั้งตนอยู่ในพรหมวิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ไม่ทำให้ตนเองต้องลำบากใจโดยไม่จำเป็น

13. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อความอดทนอดกลั้น หมายถึง อดทนต่อความโลภ คือ ความอยากได้ อดทนต่ออารมณ์โทสะ ความโกรธ ต่อโมหะ ความหลง อดทนต่อกระแสของการวิพากษ์วิจารณ์ หรือคำกล่าวร้าย มีความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน รักษากาย วาจา ให้สงบ ปกติอยู่ตลอดเวลา

14. การใช้ทศพิธราชธรรมข้อความหนักแน่นในธรรม หมายถึง ไม่เห็นแก่ตัวหรือพวกพ้องมากกว่าความถูกต้องดีงามที่ควรจะเป็น ไม่ปล่อยให้ความอยากได้มาทำลายความถูกต้องดีงาม มีความคิดอ่านในทางที่ถูกต้อง อยู่ในทำนองคลองธรรม ไม่ลำเอียงเพราะรัก ชอบ กลัว เกลียด ชังมีความกล้าหาญทางจริยธรรมบนพื้นฐานความถูกต้องดีงาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงในการบริหารงานในสถานศึกษา
2. ผู้บริหารการศึกษาสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงในการบริหารงานในองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป